

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Warszawa, 14 kwietnia 2026 r.
Znak sprawy: DŻW.bhż.058.5.2026

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: interpelacji nr 16064 w sprawie opóźnionej reakcji na informację o brazylijskiej wołowinie z zakazaną substancją hormonalną oraz stanu gotowości państwa na ryzyka importowe związane z wejściem w życie umowy UE-Mercosur

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 16064 złożoną przez Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Pana Macieja Małeckiego, przekazuję poniższe wyjaśnienia.

1. Kiedy dokładnie i w jakiej formie Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz podległe mu służby uzyskały informację o możliwości wjazdu na terytorium RP skażonej wołowiny?

Do wymiany informacji o niebezpiecznej żywności lub takich paszach służy w Unii Europejskiej (UE) System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (ang. Rapid Alert System for Food and Feed, w skrócie RASFF). Krajowy punkt kontaktowy RASFF zlokalizowany jest w Polsce w Głównym Inspektoracie Sanitarnym, natomiast w zakresie towarów podlegających nadzorowi Inspekcji Weterynaryjnej (IW), Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych (IJHARS) i Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa (PIORIN), informacje takie są przekazywane do podpunktu RASFF zlokalizowanego w Głównym Inspektoracie Weterynarii.

Informację o przesyłkach mięsa wołowego z Brazylii, które mogło zawierać estradiol 17β i które zostały wysłane do Włoch, Niemczech i Hiszpanii Komisja Europejska (KE) przekazała do punktów kontaktowych RASFF działających w państwach członkowskich UE w dniu 11 listopada 2025 r.

2. Jakie instytucje zostały poinformowane o tym zagrożeniu w dniu 11 listopada oraz w dniach następnym?

Jak wskazano w odpowiedzi na pytanie nr 1, informację o przesyłkach mięsa wołowego z Brazylii, które mogło zawierać estradiol 17 β KE przekazała do punktów kontaktowych RASFF działających w państwach członkowskich UE w dniu 11 listopada 2025 r.

W następstwie tego powiadomienia Główny Lekarz Weterynarii niezwłocznie, bo w dniu 12 listopada 2025 r. powiadomił polskie punkty kontroli granicznej (BCP) na zewnętrznej granicy UE oraz poprosił o przekazanie informacji zwrotnej, w przypadku pojawienia się takich przesyłek w polskich BCP.

3. Z jakich przyczyn nie podjęto natychmiastowych działań kontrolnych po uzyskaniu informacji o potencjalnym zagrożeniu dla zdrowia konsumentów?

Powiadomienie RASFF w sprawie kwestionowanej wołowiny z Brazylii dotyczyło innych niż Polska państw członkowskich UE. Działania prowadzone na terytoriach państw odbiorców mięsa (Włochy, Niemcy i Hiszpania) doprowadziły ostatecznie do identyfikacji i zatrzymania konkretnych partii mięsa wprowadzonych na terytorium UE oraz wskazały kolejne listy dystrybucyjne – na kolejne kraje UE, **wśród których nie było Polski**. Z tego względu nie było konieczności przeprowadzania dodatkowych działań kontrolnych, bowiem zdrowie polskich konsumentów nie było zagrożone. Działania organów urzędowej kontroli właściwych w tym zakresie prowadzone były w sposób standardowy dla tego rodzaju powiadomień i bez zbędnej zwłoki w sposób gwarantujący bezpieczeństwo zdrowotne żywności wprowadzanej na rynek polski.

4. Kiedy dokładnie skierowano kontrolę dotyczącą wskazanej partii wołowiny i jakie organy ją przeprowadzały?

Jak wskazano powyżej, przedmiotowe przesyłki nie były przeznaczone i nie trafiły na rynek Polski, tym samym nie stanowiły ryzyka dla rynku polskiego.

5. Czy w okresie opóźnienia działań istniało ryzyko, że skażona wołowina trafiła do sprzedaży detalicznej lub gastronomii na terenie Polski?

Jak wskazano powyżej, przedmiotowe przesyłki nie były przeznaczone i nie trafiły na rynek Polski. Warto przy tym zaznaczyć, że działania polskich organów urzędowej kontroli żywności nie były w tym przypadku opóźnione.

6. Czy ustalono, jaka ilość podejrzanej lub skażonej wołowiny została wprowadzona do obrotu oraz gdzie mogła ona trafić?

Przedmiotowe przesyłki, zgodnie z powiadomieniem RASFF, zostały wysłane do Włoch, Niderlandów i Hiszpanii oraz innych państw członkowskich UE, **wśród których nie było Polski**. Reasumując, do obrotu na terytorium Polski nie trafiło mięso wołowe z Brazylii, którego dotyczyło ww. powiadomienie RASFF.

7. Czy w związku z zaistniałą sytuacją wyciągnięto jakiegokolwiek konsekwencje służbowe wobec osób lub jednostek odpowiedzialnych za nadzór nad bezpieczeństwem żywności?

Działania polskich organów urzędowej kontroli żywności nie były w tym przypadku opóźnione, nierzetelne albo w inny sposób nieprawidłowe. Działania tych organów prowadzone były w tym przypadku w sposób standardowy dla tego rodzaju powiadomień i bez zbędnej zwłoki gwarantując bezpieczeństwo zdrowotne żywności wprowadzanej na rynek polski. Nie zaistniały zatem przesłanki warunkujące wyciągnięcie wobec kogokolwiek konsekwencji służbowych.

8. Jakie systemowe zmiany zostaną wprowadzone, aby usprawnić reagowanie na podobne zagrożenia w przyszłości? Proszę o przedstawienie planowanych lub już podjętych działań naprawczych, które mają zagwarantować, że informacja o zagrożeniu wprowadzeniem na polski rynek niebezpiecznej żywności będzie natychmiast skutkowałą adekwatną reakcją służb weterynaryjnych i sanitarnych.

Pomimo że kwestionowane partie mięsa nie trafiły do Polski, to każdy niepokojący sygnał w ramach systemu RASFF jest natychmiast weryfikowany i analizowany przez polskie organy urzędowej kontroli żywności. Główny Lekarz Weterynarii na bieżąco monitoruje sytuację w ramach unijnych procedur bezpieczeństwa i reaguje zgodnie z wytycznymi Systemu Wczesnego Ostrzegania.

Ponadto, żywność podlega stałemu monitoringowi pod kątem obecności substancji niedozwolonych lub zakazanych na terytorium UE. Dodatkowo Polska, jako państwo członkowskie UE, stosuje systemy kontroli urzędowej żywności pochodzenia zwierzęcego zgodnie z prawem UE i według standardów zharmonizowanych na poziomie całej UE. System weterynaryjnej kontroli urzędowej na granicy UE jest oparty na analizie ryzyka, współpracy międzynarodowej i nowoczesnych narzędziach

informatycznych i pozwala na sprawne identyfikowanie nieprawidłowości oraz ich eliminowanie.

Przepisy unijne mające zastosowanie do wprowadzania na terytorium UE produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym mięsa wołowego, nie zezwalają na stosowanie do ich produkcji zwierząt, którym podawano zakazane lub niedopuszczone substancje farmakologicznie czynne, do których zalicza się estradiol 17 β . Każda przesyłka mięsa wołowego wprowadzana z państw trzecich do UE jest poddawana kontroli urzędowej w wyznaczonym punkcie kontroli granicznej (BCP).

W celu weryfikowania spełniania ww. wymagań, przeprowadza się także badania laboratoryjne żywności pochodzenia zwierzęcego, w szczególności w ramach:

- rocznych planów kontroli zanieczyszczeń i pozostałości w środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego,
- kontroli wzmożonych lub
- w każdym przypadku, gdy takie badanie jest istotne dla rozstrzygnięcia czy przesyłka spełnia wymogi bezpieczeństwa żywności lub zdrowia zwierząt, m.in. uwzględniając dostępne powiadomienia przekazywane za pośrednictwem RASFF.

Każda kontrola jest także rejestrowana w unijnym systemie elektronicznej wymiany informacji TRACES NT oraz w krajowym systemie rejestracji kontroli.

Dodatkowo, uprzejmie informuję, że Polska wraz z innymi państwami członkowskimi UE współpracuje z KE w ramach dedykowanej grupy Task Force, której zadaniem jest bieżąca ocena zarówno systemu nadzoru w krajach trzecich, jak i analiza obecnego systemu kontroli urzędowych w UE pod kątem ewentualnych możliwości usprawnień i poprawy efektywności.

Jednocześnie we współpracy z Krajową Administracją Skarbową oraz innymi inspekcjami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo żywności, Inspekcja Weterynaryjna podległa ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa i odpowiedzialna za nadzór nad produktami pochodzenia zwierzęcego będzie monitorować przepływ towarów z krajów Mercosuru w ramach akcji „Priority Control Action”, gdzie podczas wspólnych działań będą identyfikowane zarówno ryzyka fiskalne, jak i zdrowotne takiego importu.

Przedmiotowa akcja w pierwszym etapie potrwa od dnia 1 maja do dnia 1 września 2026 r.

9. Jak Ministerstwo ocenia gotowość Polski na zwiększony import żywności z krajów Mercosur w kontekście zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego? Czy polski system kontroli weterynaryjnej i sanitarnej jest przygotowany na zwiększony napływ produktów rolno spożywczych z Ameryki Południowej po wejściu w życie umowy UE-Mercosur?

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi monitoruje przepływy handlowe na poszczególnych rynkach rolnych, w tym na rynku wołowiny, korzystając z danych Ministerstwa Finansów oraz analiz prezentowanych przez Komisję Europejską.

Wg dostępnych danych w okresie styczeń-listopad 2025 r. bilans handlowy na rynku wołowiny w UE był dodatni pod względem wolumenu i wartości jednak w wyniku spadku produkcji nastąpił spadek eksportu o -16,5% r/r i wzrost importu o +18,2%.

Głównym partnerem w imporcie wołowiny na rynek UE jest Wielka Brytania z udziałem w imporcie wołowiny ogółem w wysokości 26,9%. W dalszej kolejności są to trzy kraje z grupy krajów Mercosur tj. Brazylia, Argentyna i Urugwaj z udziałem w imporcie w wysokości odpowiednio 26,0%, 18,5% i 13,7%. Wzrost importu z tych krajów jest zauważalny w okresie styczeń - listopad 2025 r. w relacji rocznej wynosi bowiem od 20% do 34%. Komisja Europejska podkreśla jednak, że jest to odpowiedź na duży popyt na rynku UE przy spadku produkcji, przy czym UE ma dostanie saldo handlowe w tym sektorze i jest samowystarczalna. Niemniej jednak wpływ importu wołowiny z krajów Mercosur budzi obawy zwłaszcza biorąc pod uwagę brak konkurencyjności cenowej unijnej wołowiny. Brazylia, która pozostaje największym eksporterem wołowiny na świecie i jest w stanie szybko reagować na popyt na rynku światowym, ma jednocześnie najbardziej konkurencyjne ceny. Dlatego należy przewidywać zwiększony przywóz do UE, co w konsekwencji może doprowadzić do skutków pośrednich dla Polski w postaci wypierania naszego eksportu w tym asortymencie z rynku UE i presji cenowej na obniżkę cen. Jest to o tyle istotne, że Polska jest eksporterem netto na rynku wołowiny, a głównym rynkiem eksportowym w tym asortymencie są państwa członkowskie UE pozostające jednocześnie głównymi państwami członkowskimi UE, do których trafia import wołowiny z Mercosur, tj. Niemcy, Hiszpania, Niderlandy czy Włochy.

Ewentualne krajowe środki zabezpieczające przed negatywnymi skutkami napływu żywności spoza UE muszą być zgodne z zobowiązaniami międzynarodowymi – przede wszystkim z przepisami UE, w tym z podziałem kompetencji między państwami członkowskimi oraz KE, ale także z obowiązującymi umowami z krajami trzecimi. W przypadku braku zgodności środków krajowych z ww. zobowiązaniami istnieje ryzyko zaskarżenia działań Polski przed sądami międzynarodowymi (w tym przed TSUE), a także retaliacji partnerów handlowych w postaci wprowadzenia barier w dostępie do ich rynków dla polskiego eksportu.

W dyskusjach na forum unijnym Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi prezentuje konkretne postulaty służące lepszemu ochronie sektora rolnego w kontekście prowadzonych przez Komisję Europejską negocjacji handlowych z krajami trzecimi. Przykładem jest pismem stanowisko Polski przekazane na posiedzeniu Rady UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w dniu 26 stycznia 2026 r., do którego przyłączyły się Węgry, Słowacja i Austria, a na posiedzeniu poparły je (w całości lub w części) również inne państwa, tj. Bułgaria, Rumunia, Francja, Włochy, Irlandia, Łotwa, Litwa, Belgia oraz Grecja. Stanowisko to zawierało postulaty dotyczące:

- uwzględnienia w negocjowanych umowach handlowych bilateralnych klauzul ochronnych, dostosowanych do specyfiki sektora rolnego, umożliwiających czasowe wycofanie preferencji w przypadku zagrożeń dla produkcji unijnej ze strony nadmiernego importu;
- dostosowania wymogów w imporcie produktów z krajów trzecich do standardów obowiązujących dla produkcji UE;
- pogłębienia i uzupełnienia analiz Komisji Europejskiej dotyczących skumulowanego wpływu umów handlowych na sektory rolne UE i jej państw członkowskich. Pierwszym krokiem dla takich analiz powinno być podsumowanie wszystkich przyznanych już i planowanych preferencji w imporcie wrażliwych towarów rolnych, jak cukier, mięso, zboża, owoce i warzywa oraz produkty mleczne, włączając w to umowy z Ukrainą i Mercosurem;
- utworzenia na poziomie UE funduszu dla rekompensowania ewentualnych strat sektora rolnego spowodowanych wejściem w życie umów handlowych.

Postulaty te Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi zgłasza również we wkładach do przygotowywanych przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii (wiodący dla stanowiska

Rządu w sprawach dotyczących Wspólnej Polityki Handlowej UE) instrukcji dla przedstawicieli Polski na posiedzenia Komitetu Polityki Handlowej i innych, obsługiwanych przez resort rozwoju i technologii posiedzeń na forum UE z udziałem KE i państw członkowskich UE.

Należy mieć jednak na uwadze, że część państw członkowskich nie podziela ww. postulatów dotyczących ochrony sektora rolnego. Państwa te popierają zawieranie umów handlowych ze względu na wynikające z nich możliwości wzrostu eksportu produktów przemysłowych oraz rolnych i są gotowe zaakceptować w zamian daleko idące koncesje w dostępie do rynku UE. Podobne podejście prezentuje często Komisja Europejska (zwłaszcza obecnie w dobie nieprzewidywalnej polityki USA), przy czym widać wewnętrzne różnice zdań między dyrekcją ds. rolnictwa oraz dyrekcją ds. handlu. W takich warunkach przekonanie partnerów w UE do naszych postulatów może być obiektywnie trudne.

Jednocześnie prowadzone są działania zmierzające do przygotowania służb kontrolnych podległych Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi na wyzwania związane ze skutkami umowy UE–Mercosur, czego przykładem jest akcja „Priority Control Action”, o której mowa w odpowiedzi na pytanie nr 7 zadane w ww. interpelacji.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Jacek Czerniak
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów